

Robotické hračky pro předškolní vzdělání

Karel Picka

XTIp01 Informační technologie

Tato sada vzdělávacích materiálů vznikla v rámci projektu
CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_036/0005322 **Podpora rozvíjení informatické**

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Robotická hračka Bee-bot

BeeBot - Pedagogicko-psychologické souvislosti

- Hračka je v obecném významu předmět, který podporuje základní dětskou potřebu či činnost – hru.
- Bee-bot představuje velmi jednoduchého robota, kterého je nutné naprogramovat.
- Program se tvoří stisknutím základních tlačítek na hřbetě hračky, následně se ukládá do paměti robota a dalším příkazem se spustí.
- Robot pak vykoná sled zadaných příkazů.
- Vytváření programu (například i bezmyšlenkovitým ťukáním do libovolných tlačítek s cílem objevit, co hračka umí) odlišujeme od tvorby algoritmu.
- **Tvorba algoritmu představuje sled příkazů, které vedou k cíli, k vyřešení určitého problému.**
- Pokud chceme podpořit rozvoj algoritmických schopností dítěte, je třeba klást před dítě takové úkoly.

BeeBot - Pedagogicko-psychologické souvislosti

- **Pomocí robotické hračky Bee-bot můžeme rozvíjet algoritmické kompetence:**
- ověření, že program pracuje správně
- navrhování řešení (vybrat vhodnou cestu k cíli)
- určení cílového místa, kam daný program včelku doveze
- určení počátečního místa, odkud včelka vyjede, aby při daném programu došla do daného místa
- hledání chyby v programu (při jeho vykonávání)
- testování programu (najít způsob, jak ověřit, že program pracuje, jak má)
- ladění programu (zjednodušení programu nebo jeho úprava, aby správně reagoval v různých situacích)
- zapsání programu (např. pomocí šipek na papír)
- přečtení programu a jeho vložení do robota
- hledání chyby v napsaném programu (šipky na papíře)
- optimalizace (úvahy o nejkratším programu nebo o nejkratší cestě na dané místo)
- opakování, úvahy o řetězení programů (co se stane, když se program vykoná dvakrát po sobě).

BeeBot - Pedagogicko-psychologické souvislosti

- **Obecně pak robotická hračka přispívá k rozvoji dalších rozumových schopností dítěte:**
- prostorové orientaci (pohyb vlevo, vpravo, dopředu, dozadu)
- představivosti (umět si promyslet pohyb hračky, kde se bude nacházet, kolik kroků musí udělat k cíli; oddálení vykonání příkazu, kdy není okamžitě vidět pohyb hračky a výsledek je viditelný až po spuštění celého programu)
- vyjadřovací schopnosti (popíše pohyb hračky, vymyslí příběh k pohybu hračky, graficky zaznamená pohyb hračky)
- zrakové vnímání
- časové vnímání
- komunikační schopnosti (vysvětluje, hodnotí, komunikuje s kamarády)
- tvořivost (vymýšlí úkoly pro spolužáky, zapojuje včelku do svých her)
- paměť (musí si pamatovat, které tlačítko a případně kolikrát stisklo).

BeeBot - Pedagogicko-psychologické souvislosti

- Robotická hračka je předmět, který mohou děti zapojit do svých her, jež odrážejí jejich představy pohybu (poslouchá je nebo je neposlušná, když udělají v programu chybu).
- Hračku lze zapojit do různých témat i jako doplňkovou aktivitu.
- Je možné spojit rozvoj algoritmického myšlení dětí a rozvojem znalostí o přírodě (dle tematických karet), povoláních, dopravních prostředcích apod.
- Správným sestavením programu pro hračku pak dítě vyjadřuje svoji odpověď.

BeeBot - Pedagogicko-psychologické souvislosti

- Z psychologického hlediska představuje robotická hračka určitý mikrosvět, tedy zjednodušené prostředí napodobující reálný svět.
- Pro pohyb v tomto prostředí je potřeba pochopit několik základních pravidel. Zde se jedná o čtyři příkazy a způsob, jak program psát (zadávat), spouštět a opravovat.

Ovládání

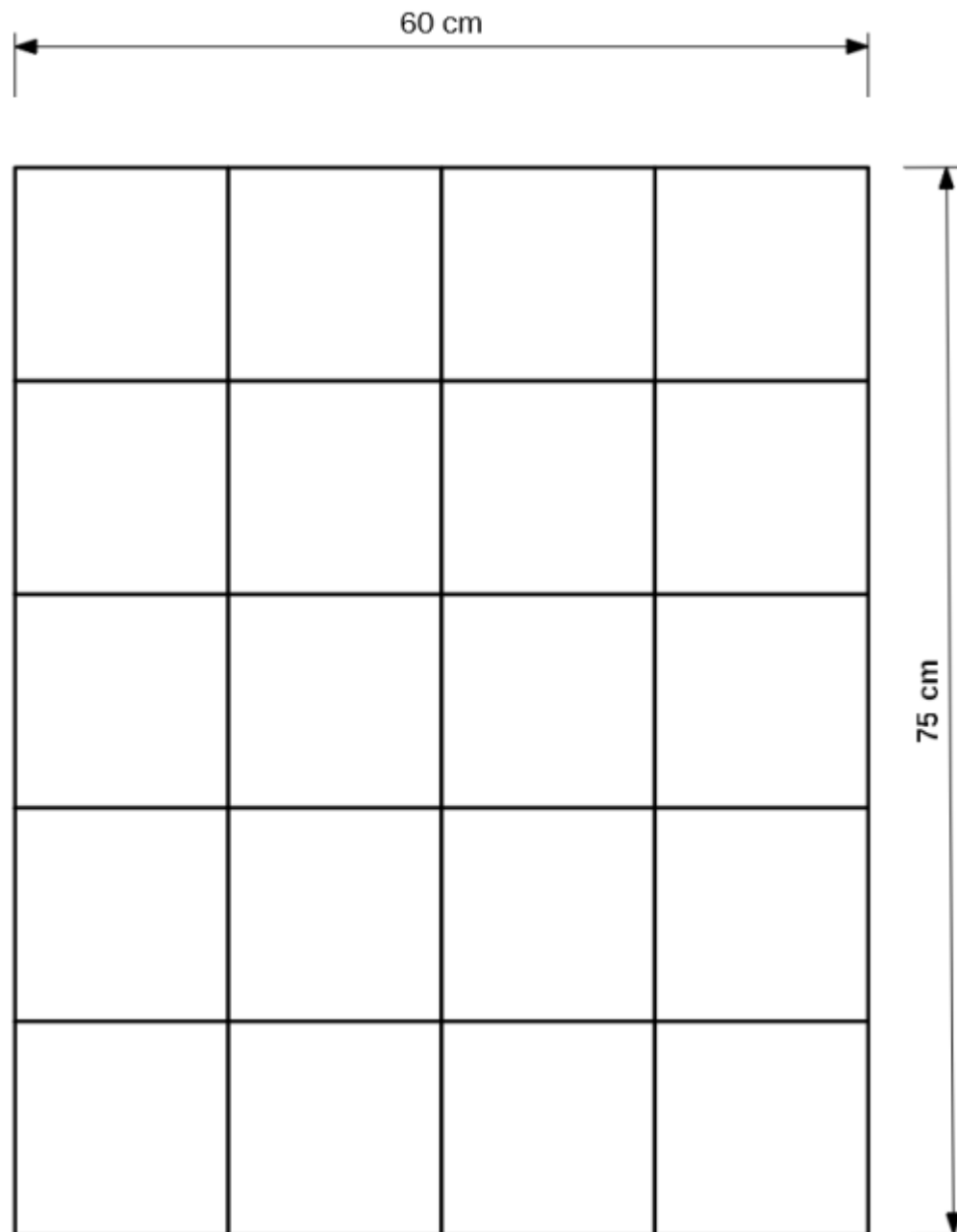
- Základní vzhled, je možné změnit využitím plastových krytů který mohou děti dále doplnit např. papírovými tykadly, křídly apod.
- Vzadu na těle včelky je umístěna přípojka na pohyblivé zařízení, např. vozík.
- Včelku je nutné nabít pomocí kabelu. Na spodní straně jsou dva vypínače. Jeden včelku zapne/vypne, druhý zapne/vypne zvuk.
- Pokud včelku nevypneme, po určité době se vypne sama.

Ovládání

- Včelka Bee-bot se primárně pohybuje po plastové průhledné podložce, která má nakreslenou černou čtvercovou síť o velikosti čtverce 15x15 cm.
- Originální plastová podložka je průhledná a je možné do ní vložit tematické karty nebo použít originální tematické podložky dodávané výrobcem nebo jakékoli tematické podložky vlastní výroby

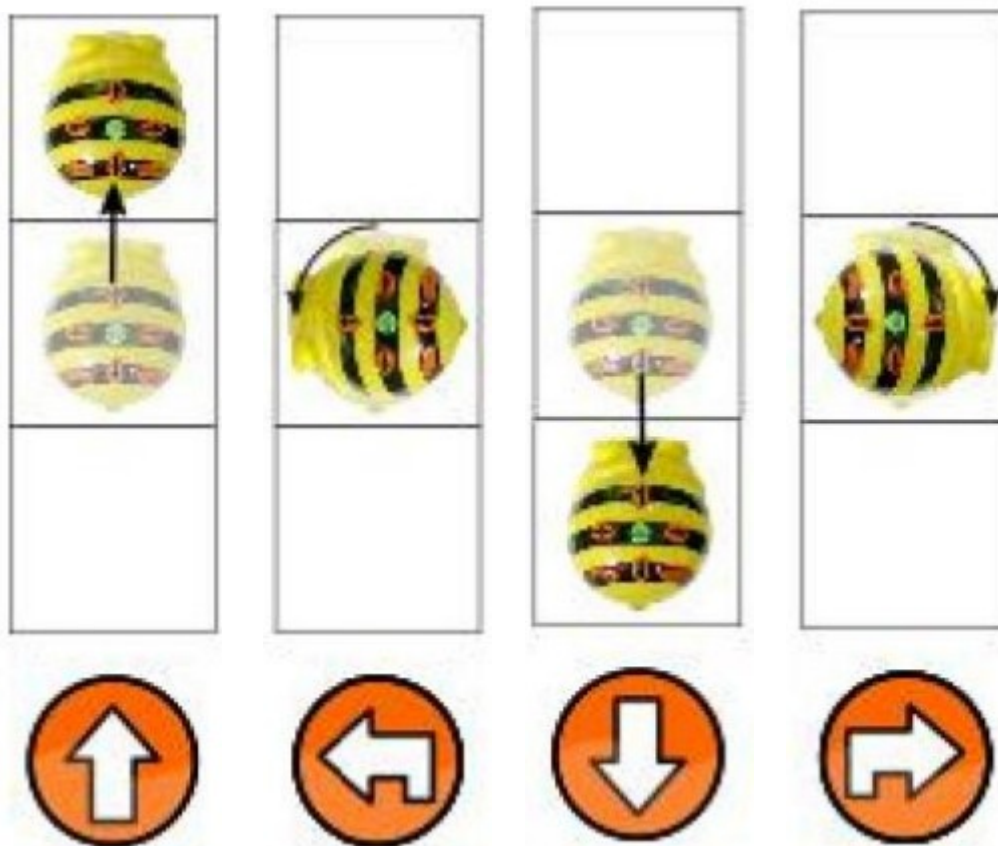

Ovládání

- Bee-bot se ovládá pomocí několika barevných tlačítek.
- Jejich stlačením jsou zadávány jednoduché příkazy pro pohyb nebo otočení. Pohyb dopředu, dozadu a otočení vlevo/vpravo se zadává pomocí čtyř oranžových tlačítek.
- Celkově je možné zadat sled maximálně 40 příkazů. Je nutné si uvědomit, že délka kroku i úhel otočení jsou neměnné.

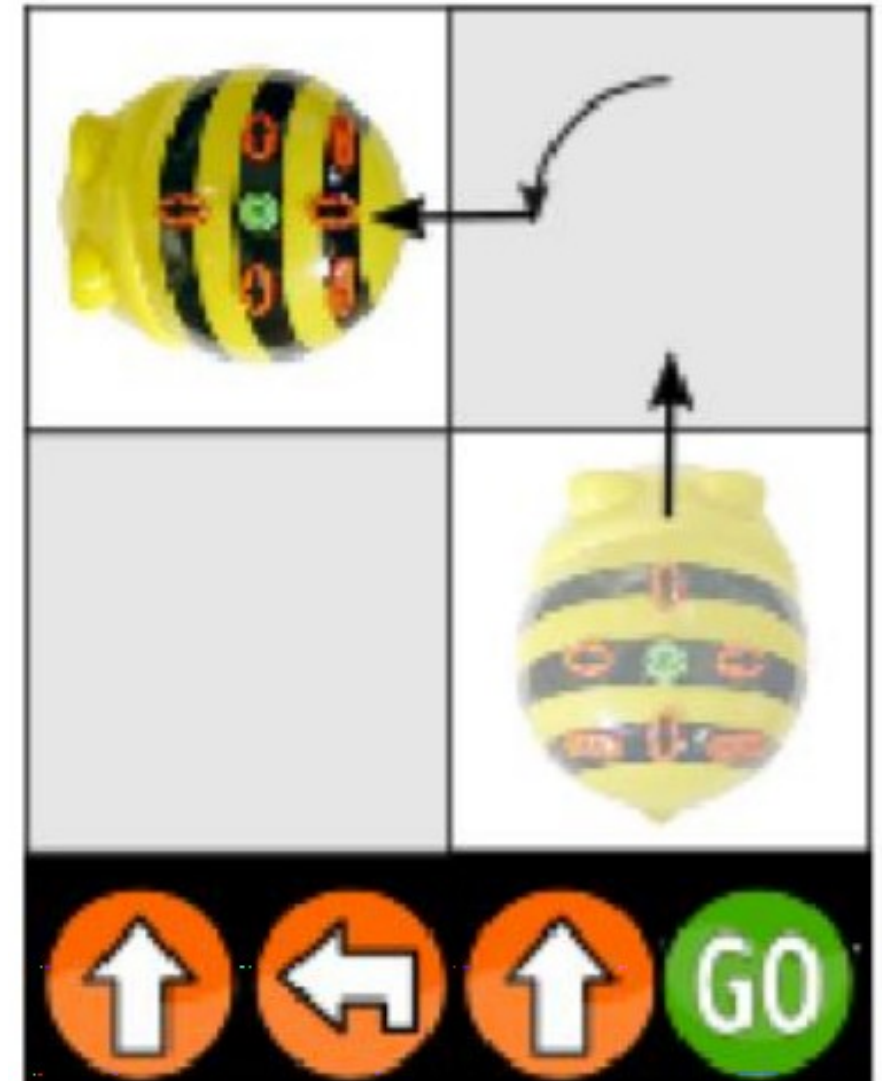
Ovládání

- Příkaz dopředu/dozadu posune včelku o 15 cm (na sousední pole podložky).
- Příkaz otočení vlevo nebo vpravo otočí včelku o 90° a včelka zůstává na místě.

Ovládání

- Ústřední tlačítko je zelené s nápisem **GO** a jeho stlačením se spustí posloupnost zadaných příkazů, včelka začne vykonávat zadané příkazy.
- Po vykonání celého programu včelka zabliká, pokud je zapnutý též zvuk, tak zahouká.
- Na obrázku je znázorněno vykonání programu složeného ze tří příkazů, po stisku tlačítka [GO].
- Tlačítko [CLEAR] [X] slouží k vymazání programu. Dokud se nestiskne, robot si pamatuje předchozí program, lze jej tedy donekonečna opakovat, což je vhodné pro využití v rámci některých typů aktivit.

Postřehy z praxe

- Z testování aktivit vyplynuly následující postřehy:
- při seznamování se včelkou jsou vhodné menší skupinky (cca 4–6 dětí)
– děti chtějí hned vše zkusit
- nejprve nechat děti “mačkat” nahodile, bez použití podložky, lépe si zafixují jednotlivá tlačítka
- problém – pravolevá orientace u některých dětí
- zpočátku bylo nutné děti stále upozorňovat, aby nezapomínaly vymazat předchozí program (tlačítko CLEAR [X]), po nějaké době na toto začaly upozorňovat samy děti ostatní kamarády

Postřehy z praxe

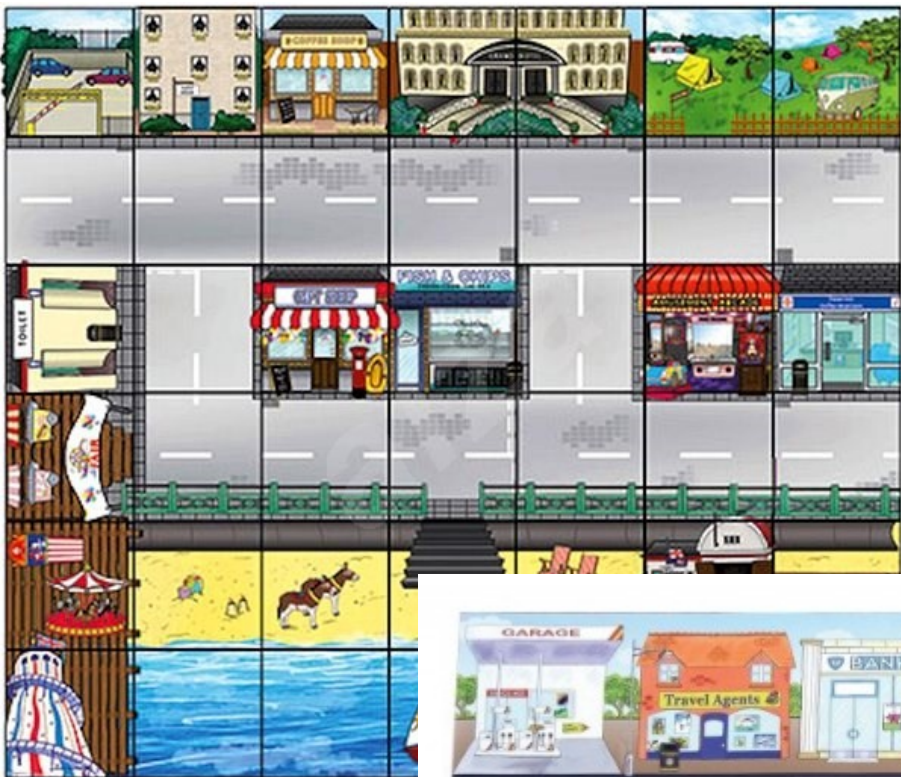

- hodně jim pomáhalo, když si říkaly úkony nahlas, osvědčilo se stavění šipek – v případě chyby mohly snadněji odhalit chybný krok a napravit jej
- častým problémem je to, že děti počítají krok navíc v případě, když se včelka jen otáčí na místě – někdo už tento úkon počítá tak, že včelka přejede
- více byli zaujati chlapci, holčičkám bylo třeba volit atraktivní úkoly, chlapcům stačilo cokoli obyčejného
- při práci se včelkou se krásně odhalí typy inteligencí dle Gardnera
- osvědčila se práce ve dvojicích – jeden druhého kontroloval, děti si navzájem připravovaly různé úlohy.

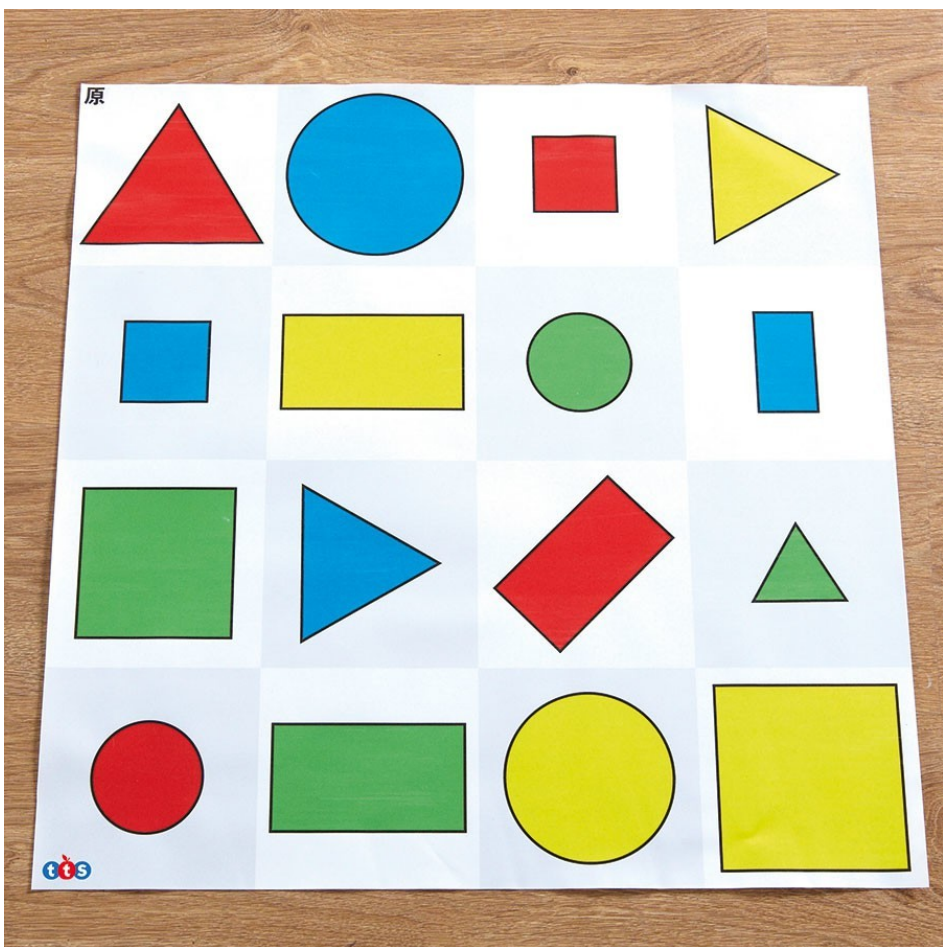

Různé podložky

Různé podložky

Aktivity

- Začínáme u základního pohybu dopředu a postupně zvyšujeme obtížnost.
- Je nutné, aby se včelka pohybovala pouze po řádcích a sloupcích.
- Při nežádoucím šikmém pohybu včelky nejde zkontrolovat program.
- Také jízda po úhlopříčce je delší než jedno políčko a počet kroků nesouhlasí s počtem ujetých políček.
- Pokud včelka začíná jet šikmo, např. vzhledem k určitým nerovnostem podložky, případně šikmému výchozímu postavení, je třeba ji velmi rychle (mezi dvěma kroky) srovnat do správného směru.

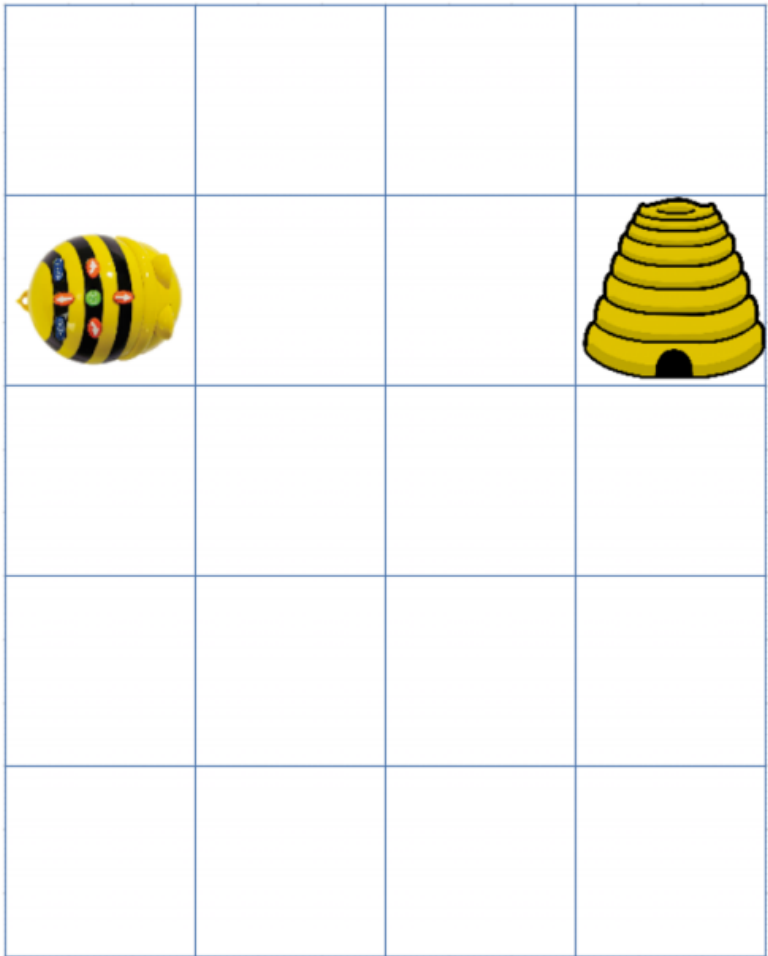
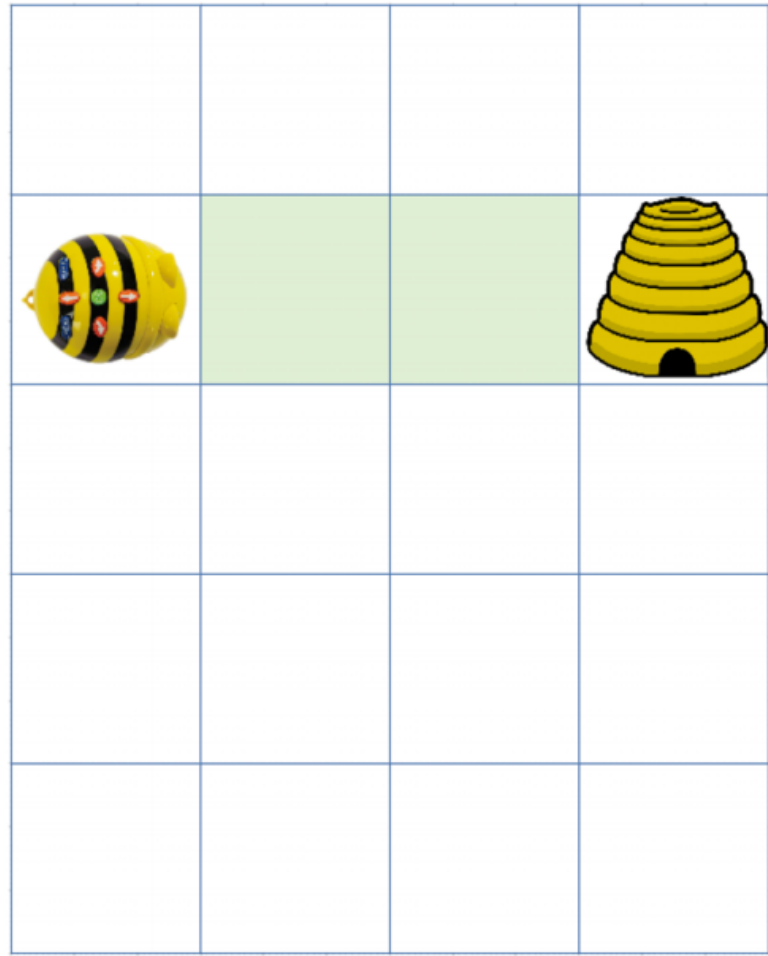

Hledání postupu - Dojed' s včelkou na určité místo

- Jedná se o základní pohyb po čtvercích.
- Vycházíme z pohybu po řádku.
- Hračku je potřeba vždy umístit do středu políčka (čtverce).
- U prvních kroků včelky se můžeme setkat s tím, že si děti neuvědomí, že při otočení o 90 zůstává včelka na místě.
- Dále je třeba zadaný program vymazat tlačítkem [X], když nový program nenavazuje na již zadaný.

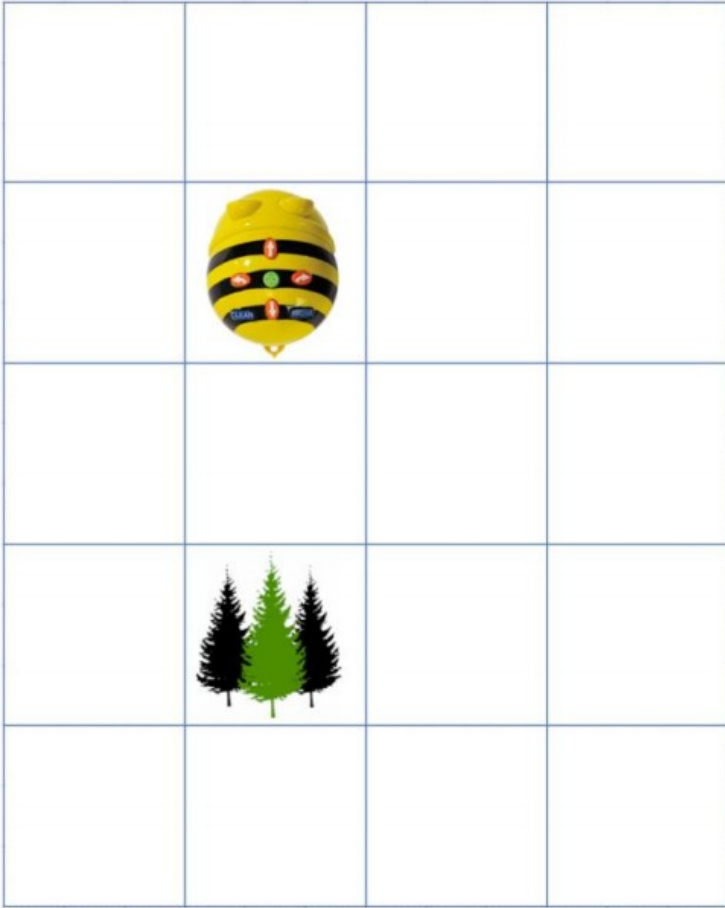
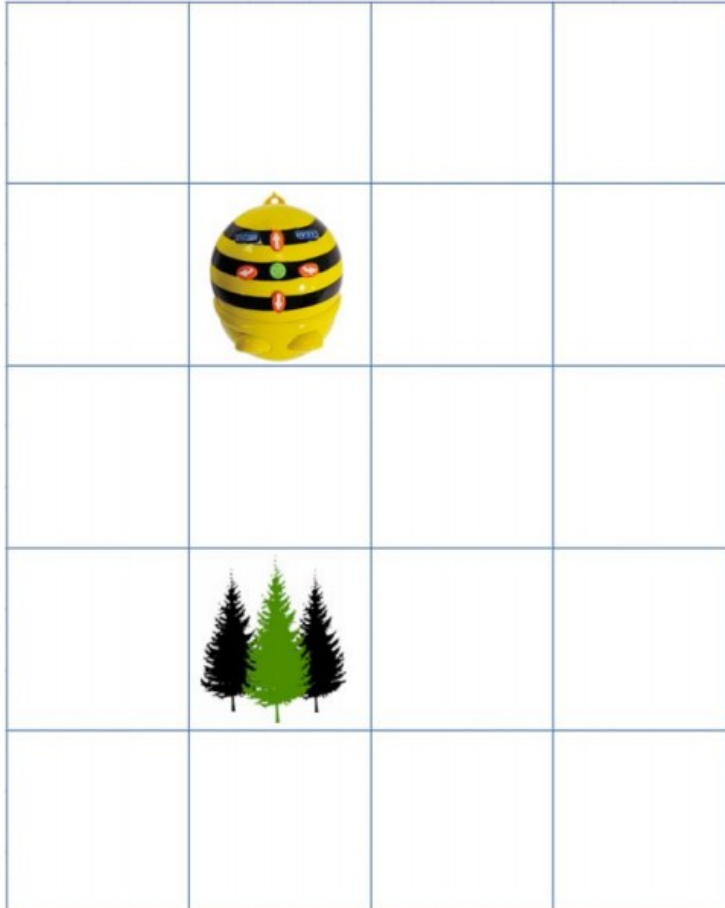

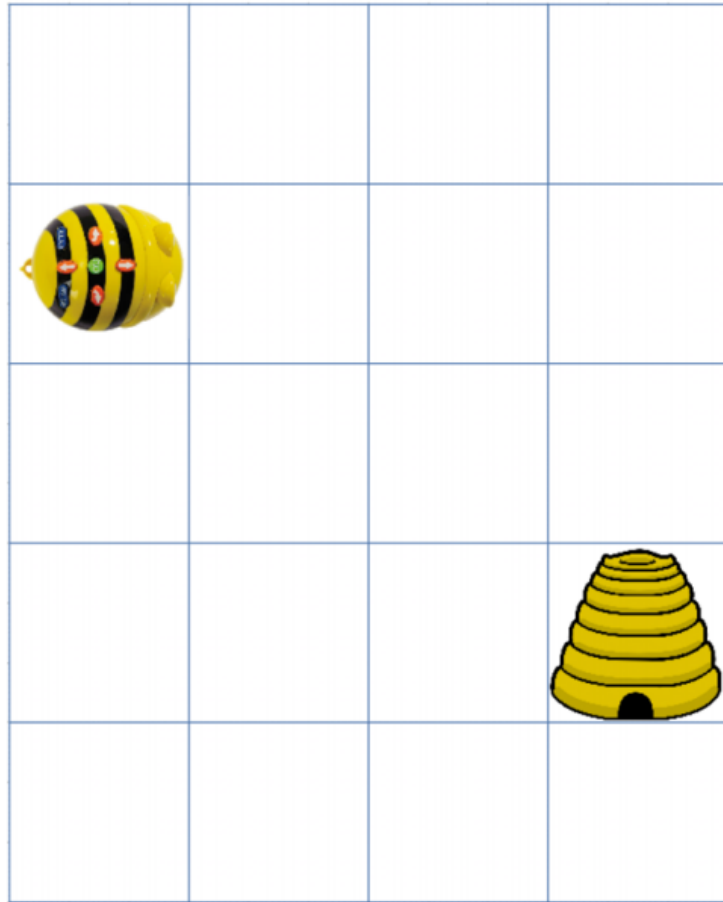
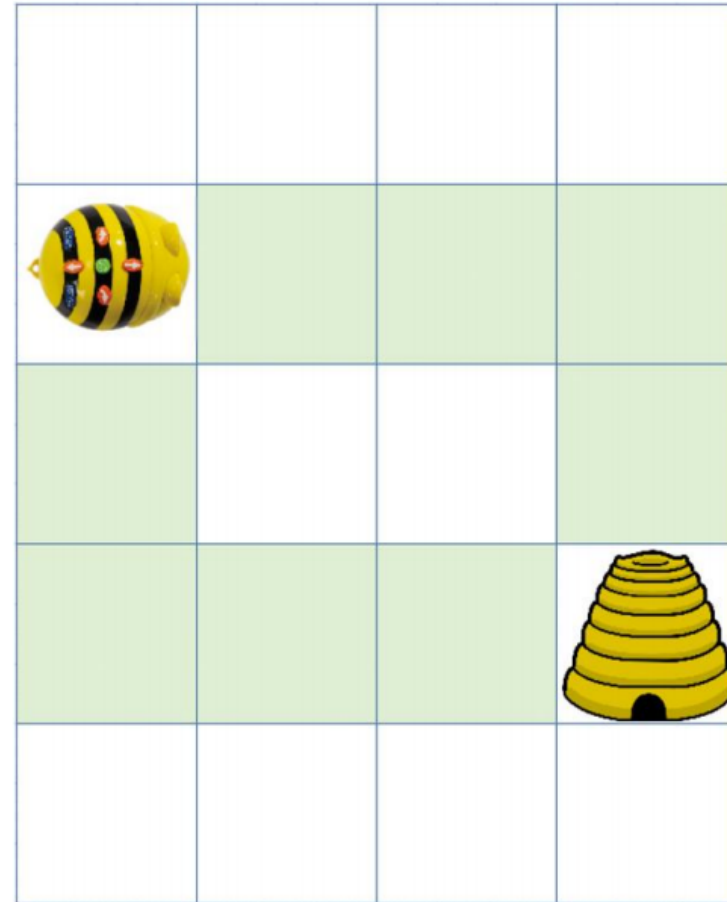
1. Pomocí kartiček sestav program tak, aby se včelka dostala do úlu. Program zadej do včelky.

Zadání a)	Nápověda
	
Řešení	
	

2. Natoč včelku směrem k lesu (ke kytičce).

Zadání	Nápověda
	
<p>Řešení</p> <p>Varianta č. 1: </p> <p>Varianta č. 2: </p>	

Zadání b)**Nápověda****Řešení**

Varianta č. 1:

Varianta č. 2:

Další varianty jsou možné :-)

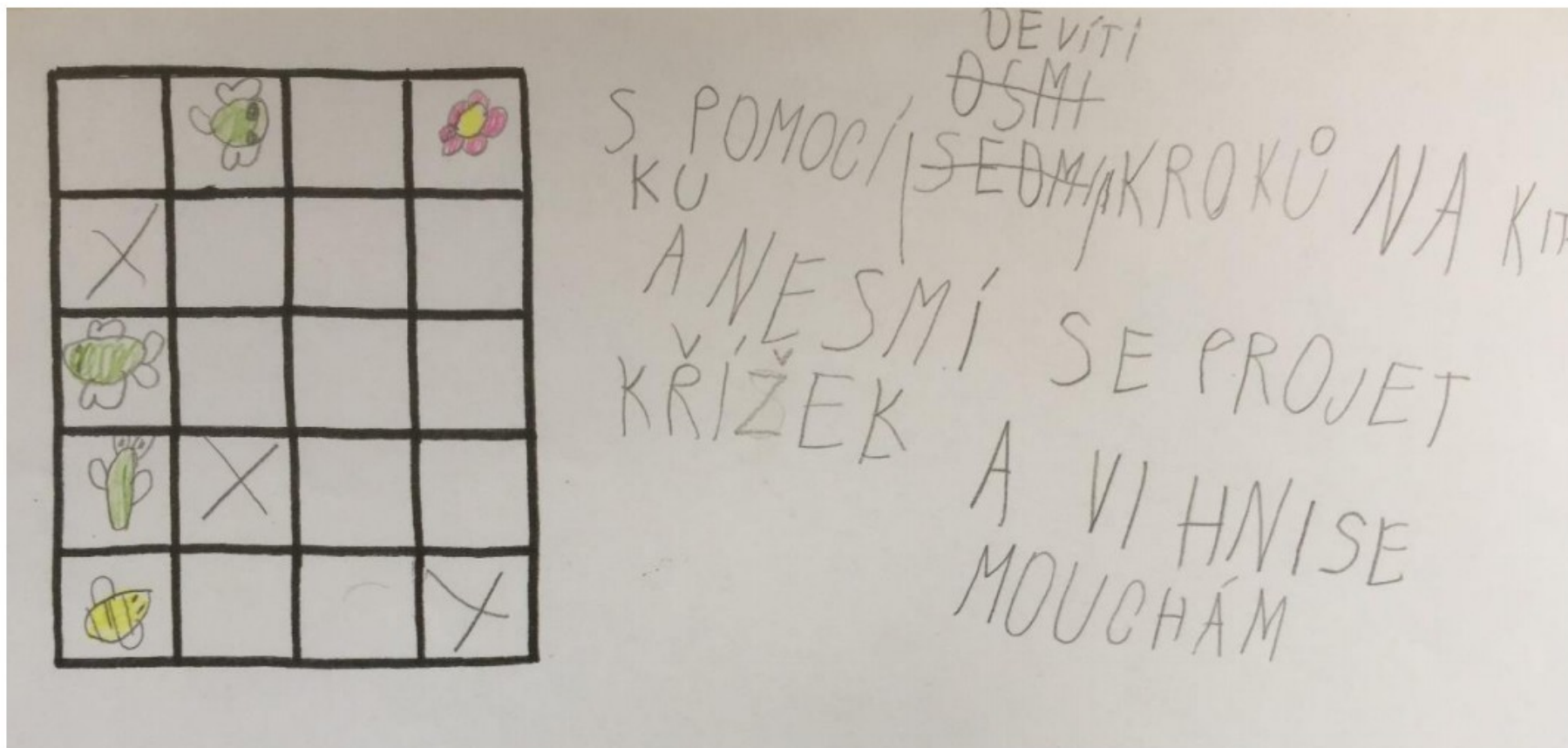

Čtení a psaní programu

- Jedná se o pokročilejší činnosti, kdy dítě naplánuje trasu (cestu), spojí odpovídající předměty, zaznamená graficky cestu – program, dokáže najít jinou cestu, dokáže porovnat délku cest na základě programu.
- Při aktivitách využíváme námětové obrázky (např. květiny, zvířata, číslice, písmena, karty k jednotlivým povoláním apod.)
- Děti pracují s včelkou a také využijeme náměty k vazbě na rozvoj řeči (popiš cestu, zkus vymyslet příběh, pojmenuj zvířata – zvířecí rodinky, kde žijí, čím se živí, co potřebuje včelař ke své práci, co používá švadlena, co může švadlena ušít.....).

- **Při jednotlivých činnostech si povídáme podle námětu obrázků s důrazem na:**
- určování směru pohybu včelky
- určování počtu kroků
- určování sledu kroků
- určování výchozí a konečné polohy
- porovnávání počtu kroků (délky provázku)

- Další aktivita je možné tvořit s prázdnou kresbou podložky. Děti mohou vymyslet program, který má kamarád udělat s včelkou, mohou zakreslit objekty a naplánovat trasu včelky, program následně zapsat apod.

Ozobot

- Vypadá náročně, ale použitelný je i pro školku 😊

Ozobot

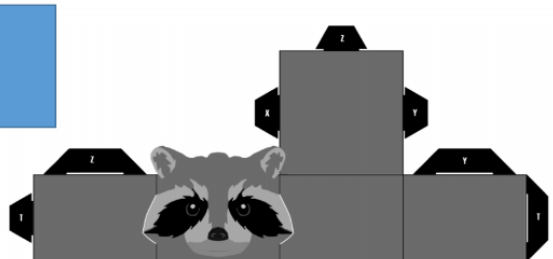
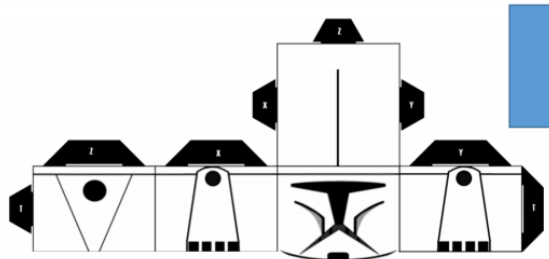
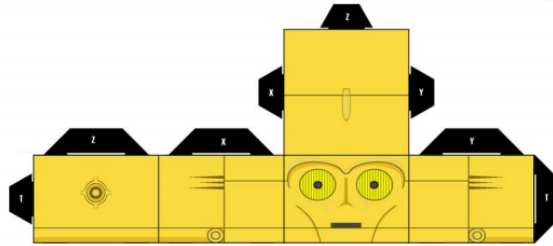
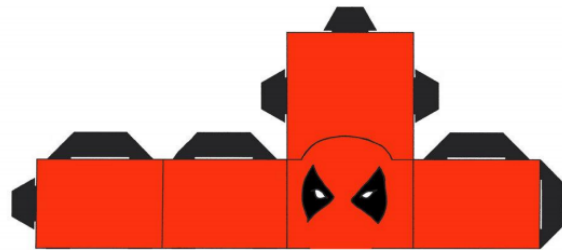
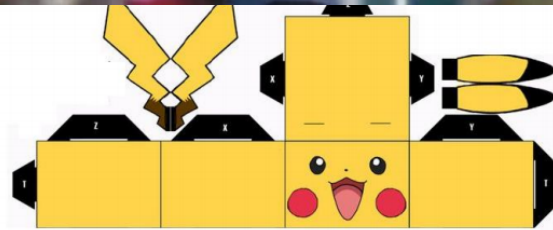
- interaktivní hračka a edukativní pomůcka
- vhodná pro děti od 7 let
- 5 světelných čidel z toho jedno barevné
- RGB LED dioda
- ochranné „skiny“
- kolečka, motorky
- **KÓDUJE SE POMOCÍ BAREVNÝCH KÓDŮ**

Ozobot – co umí?

- sledování čáry
- rychlost pohybu 1,5 – 8,5 cm/s
- křižovatky – náhodně vlevo, vpravo nebo rovně
- přeskočení na čáru
- otáčení, zastavení, krátké čekání
- časovač, předprogramované pohyby
- může počítat odbočení, změnu barvy dráhy,....

STYLE YOUR OZOBOTS

Ozobot – programování na papíře

PŘEHLED BAREVNÝCH OZOKÓDŮ
OzoCodes
ozobot

RYCHLOST

- JAKO ŠNEK
- POMALU
- POHODOVÉ TEMPO
- RYCHLE
- TURBO
- NITRO ZRYCHLENÍ

SMĚR POHYBU

- ZAHNI VLEVO
- POKRAČUJ ROVNĚ
- ZAHNI VPRAVO
- SKOK DOLEVA (MIMO DRÁHU)
- SKOK ROVNĚ (MIMO DRÁHU)
- SKOK DOPRAVA (MIMO DRÁHU)
- ČELEM VZAD (O 180°)
- ČELEM VZAD (NA KONCI DRÁHY)

ČASOVÁNÍ

- ČASOVAČ (30 VTEŘIN DO VYPNUTÍ)
- VYPNOUT ČASOVAČ
- PAUZA (3 VTEŘINY)

COOL TRIKY

- TORNÁDO
- CIK-CAK
- PIRUETA
- JÍZDA POZADU

VÝHRA / VÝJEZD

- VÝHRA / ODCHOD (HRÁT ZNOVU)
- VÝHRA / ODCHOD (KONEC HRY)

POČÍTÁNÍ
VŽDY 5 DO ZASTAVENÍ

- POČÍTEJ KŘÍŽOVATKY
- POČÍTEJ ZATÁČKY
- POČÍTEJ BARVY
- POČÍTEJ BODY
- +1 BOD
- 1 BOD

OZOBOT & GAMEZONE - COPYRIGHT © 2015 - EVOLLYE, INC

- Pomocí barevných kódů na papíře
- Využívá se červená, zelená a modrá + černá
- Ozobot čáru sleduje a sekvenčně vykonává příkazy

STATICKÁ

DEPO

Plány do hodin přímo od Ozobota

The screenshot shows the Ozobot Lesson Library website. At the top, there is a dark grey header with the text "OZOBOT LESSON LIBRARY". Below this, there are three main categories: "COLOR CODES BASIC TRAINING", "OZOBLOCKLY BASIC TRAINING" (which includes a small image of a code block), and "DECONSTRUCTION COMPUTER SCIENCE SERIES". A teal banner with the text "FIND LESSONS HERE" is positioned below these categories. A search bar contains the text "lesson, geometry, OzoBlockly, functions" and a teal "SEARCH" button. Below the search bar, there is a section titled "GRADES K-1 RECOMMENDED STEAM LESSONS" with a "SEE MORE" button. This section displays five lesson cards: "Mission to Mars" (Activity, by Ozobot), "Write Your Name with OzoCodes" (Lesson, by Ozobot), "Hungry, Hungry Ozobot!" (Lesson, by Ozobot), "Code a Story - Coding with There Was a Cold" (Activity, by Jennifer Mellina), and "100 Centimeter Ozo Dash" (Activity, by Ozobot).

- <https://portal.ozobot.com/lessons>

Ozobot – tablety a Ozoboti

- Jde kreslit i jezdit robotem po tabletu, má příslušné aplikace
- Aplikace má módy:
- *Freedraw, Playground a Challenge.*
- V módu **Challenge** jsou připravené úkoly k řešení a k nim jsou k dispozici jen příslušné kódy.
- Úlohy jsou stupňované a řešení si mohou žáci nechat zobrazit. Tento mód tedy slouží k učení a pochopení filozofie Ozobota.
- Je výhodné, že jednotliví žáci mohou postupovat vlastním tempem.
- <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.evolve.ozobot>

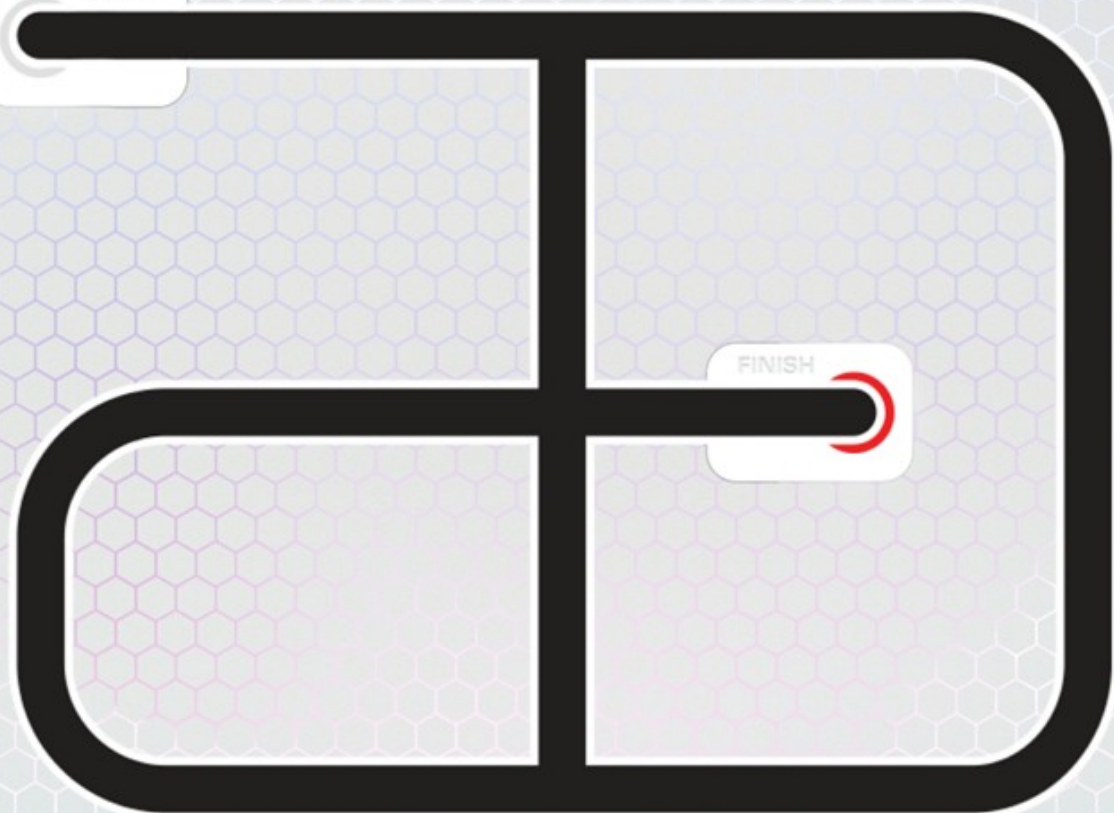
SOLUTION

AVAILABLE CODES

RIGHT 2

STRAIGHT 1

START

FINISH

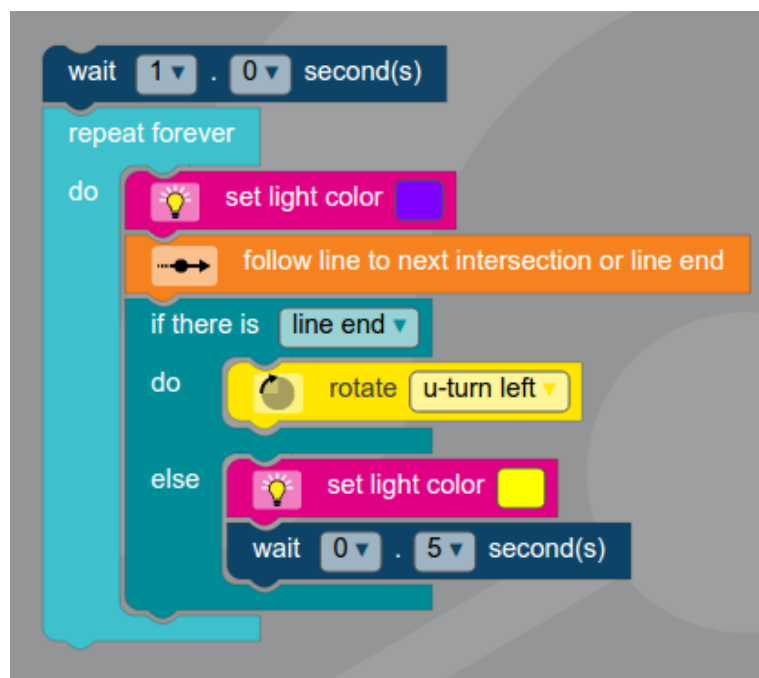
CODE CHALLENGE

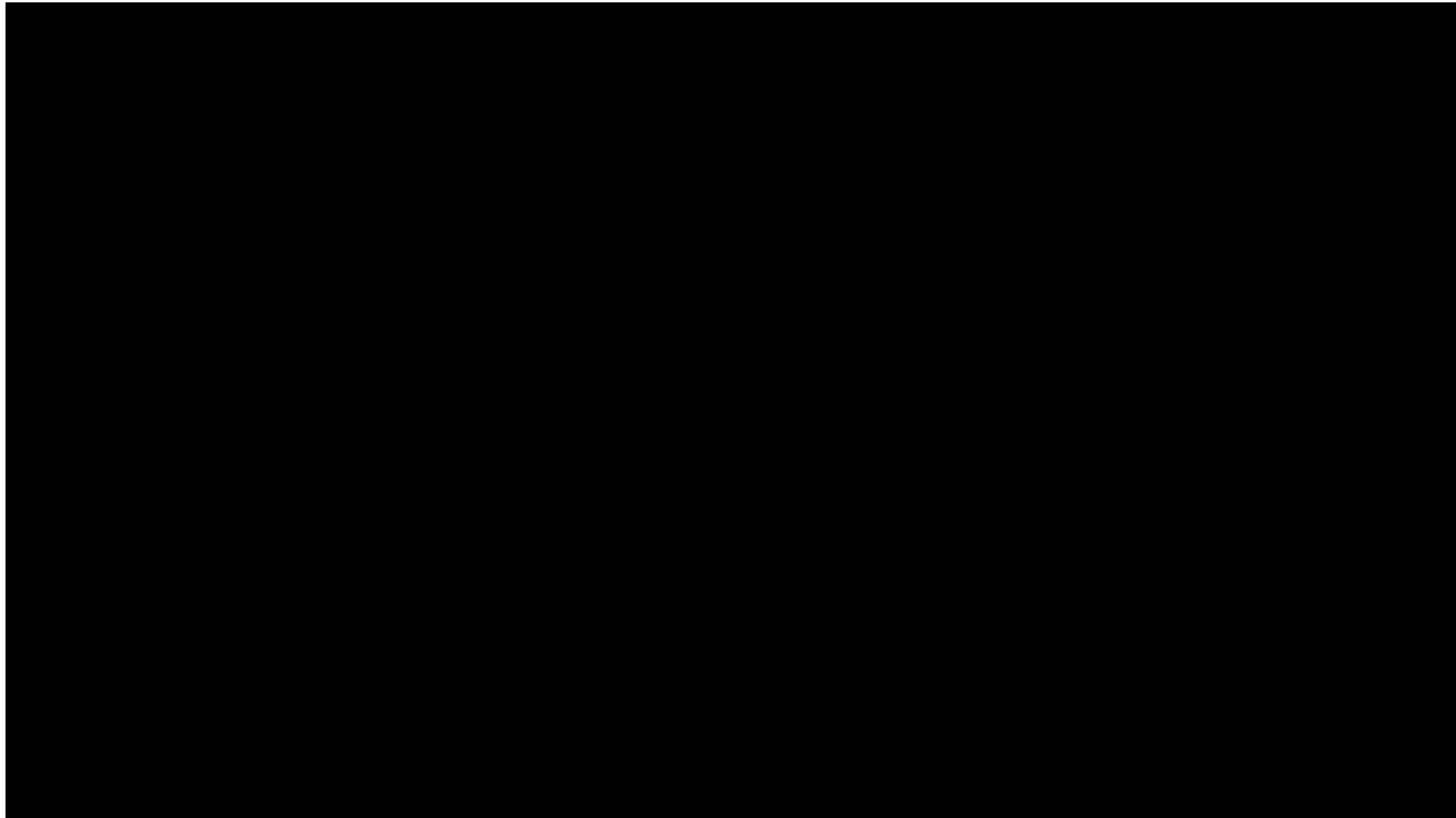
INTERMEDIATE

Ozobot – blokové programování

- Ozoboty je možné programovat i na PC pomocí programování v blokovém jazyce (podobné *Scratchi*)
- Pomocí blikání se náš program nahraje do robota a ten následně úkony vykoná
- <https://ozoblockly.com/#>

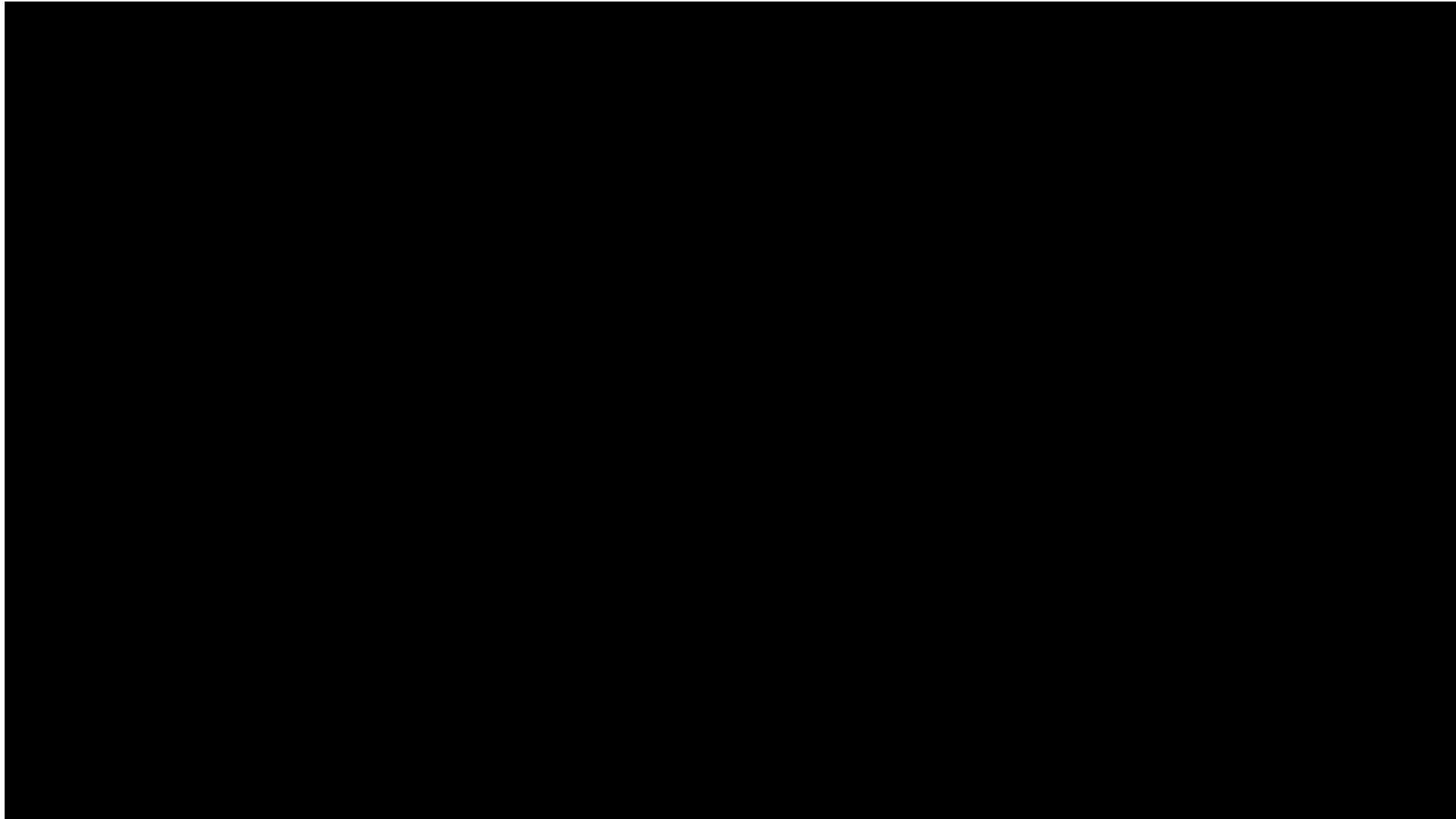

Ozobot – blokové programování

Ozobot – zkušenosti přímo na školách

Další robotické hračky

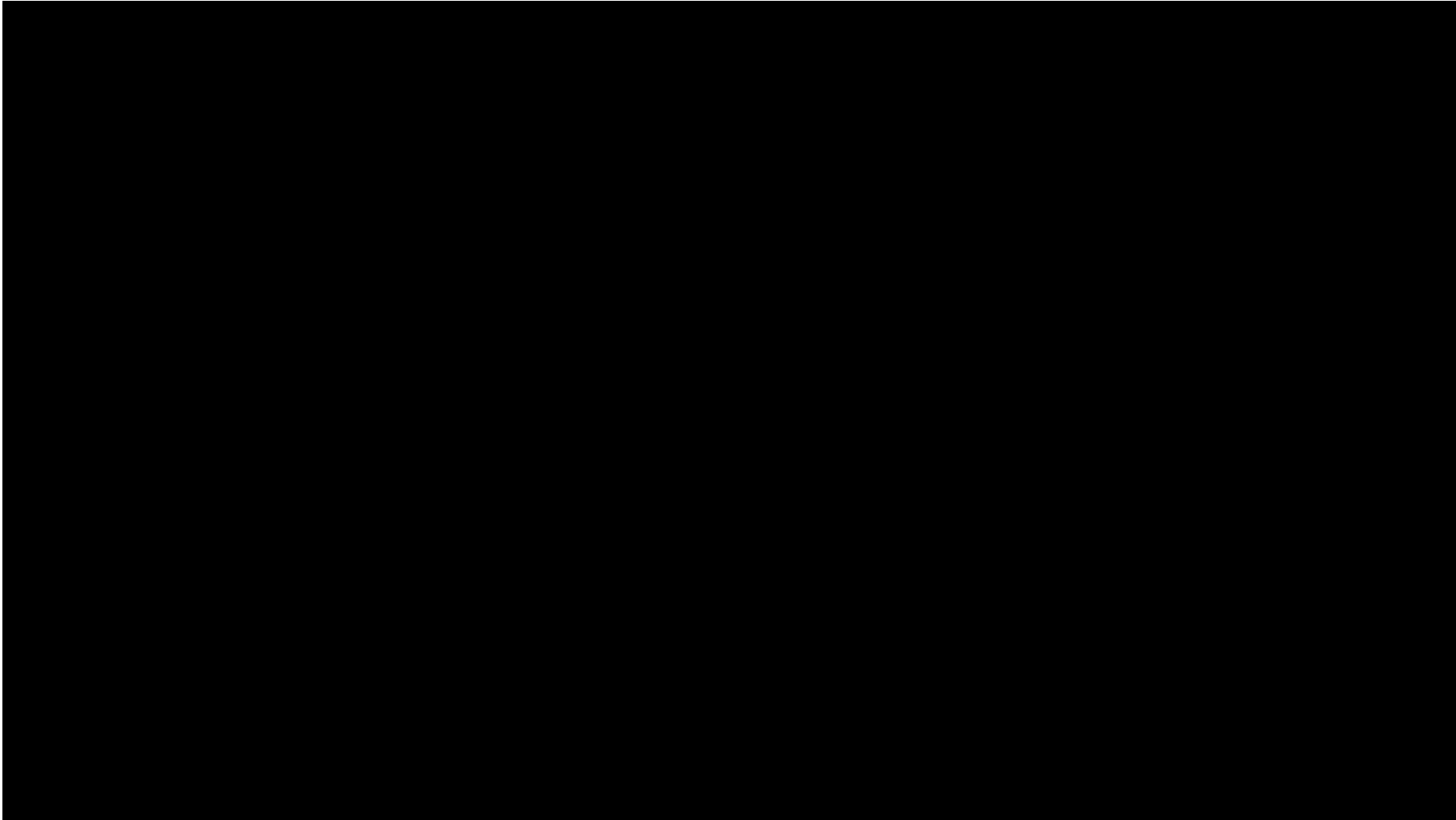
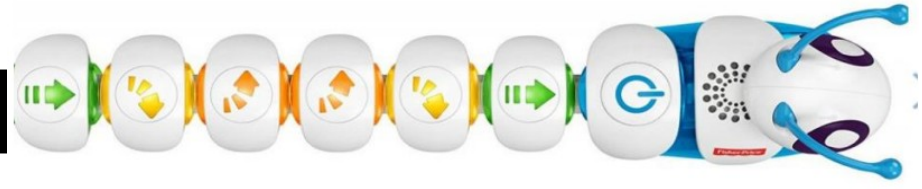
- Robotických hraček je celá řada, liší náročností, tím co dovedou, možnostmi propojení s další technikou, snímači, aj.

The Code-a-Pillar (Housenka)

- Hračka má podobu housenky skládající se z osmi článků.
- Každý článek housenky zastupuje nějaký příkaz (směr), kam lze housenku poslat.
- Tři články značí „rovně“, dva „doleva“, dva „doprava“.
- Je možné navolit kombinace směrů a housenku naprogramovat na různé cesty a směry ve zvoleném prostoru.
- Děti spojují články a posílají housenku dopředu, dozadu, doleva, doprava nebo kamkoli dle své fantazie a novým spojováním a kombinací článků těla housenky posílají housenku novou cestičkou.
- Děti se učí směrům, orientaci v prostoru, sekvenci příkazů a vytváření posloupnosti. Funguje na 4× AA baterie. Hračka je vhodná pro děti od 3 do 6 let.

The Code-a-Pillar (Houseni

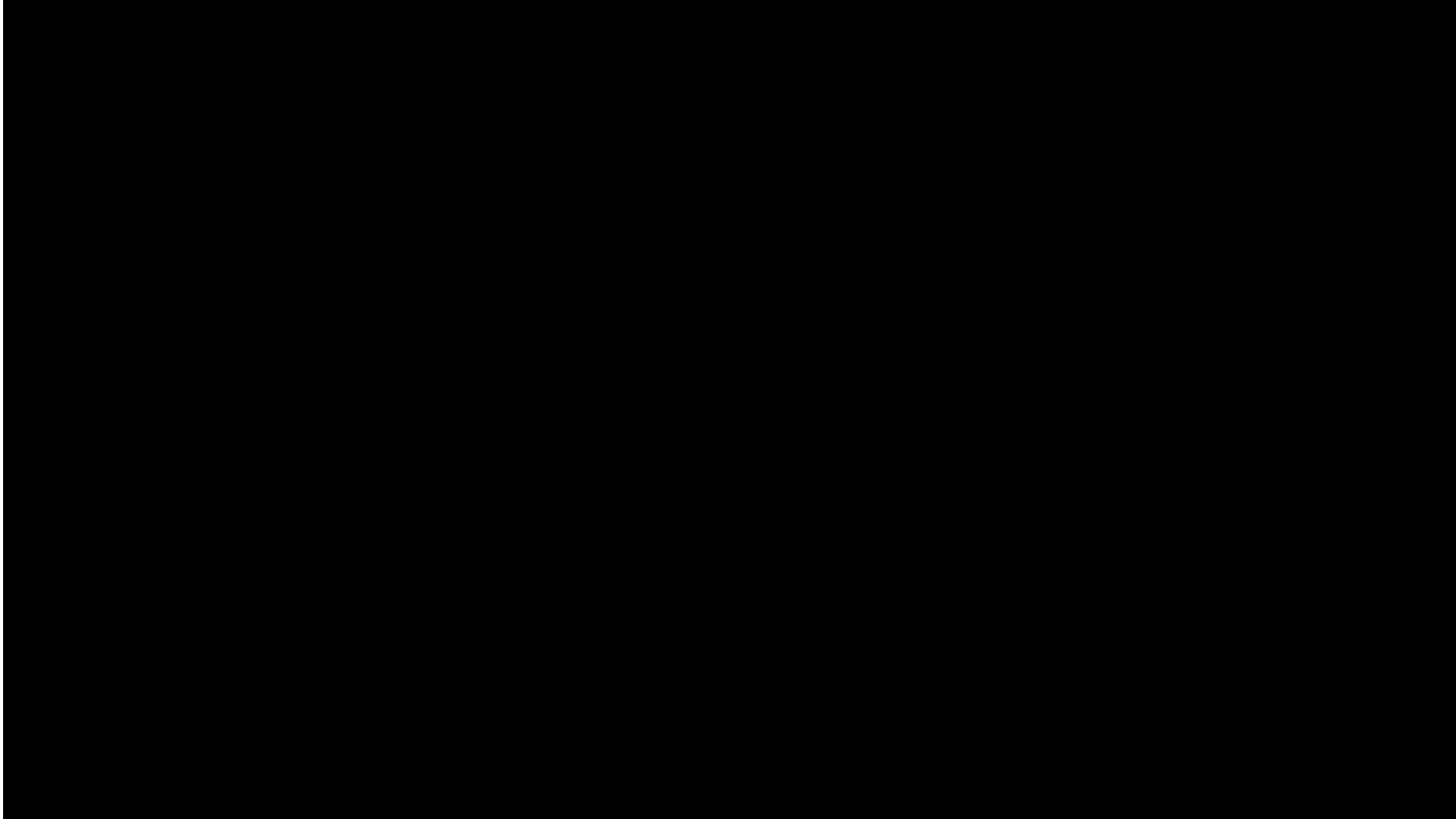

Code & Go Robot Mouse

- Širší verzí Bee-Botu.
- Má stejné funkce jako Bee-Bot a děti programují stejným způsobem její kroky.
- Děti pro myšku staví bludiště ze zelených polí, což vede k získávání nových zkušeností s budováním prostoru, s rotací plochy a jejích jednotlivých částí a možností pozorovat skladbu prvků na ploše z různých úhlů.
- Úkolem je pak myšku naprogramovat tak, aby postaveným bludištěm bez potíží prošla.
- Děti se opět učí sekvencím příkazů a posloupnosti plnění zadaných instrukcí. Robotická myška umožňuje dobře rozvíjet algoritmické myšlení již u dětí v předškolním věku.

Code & Go Robot Mouse

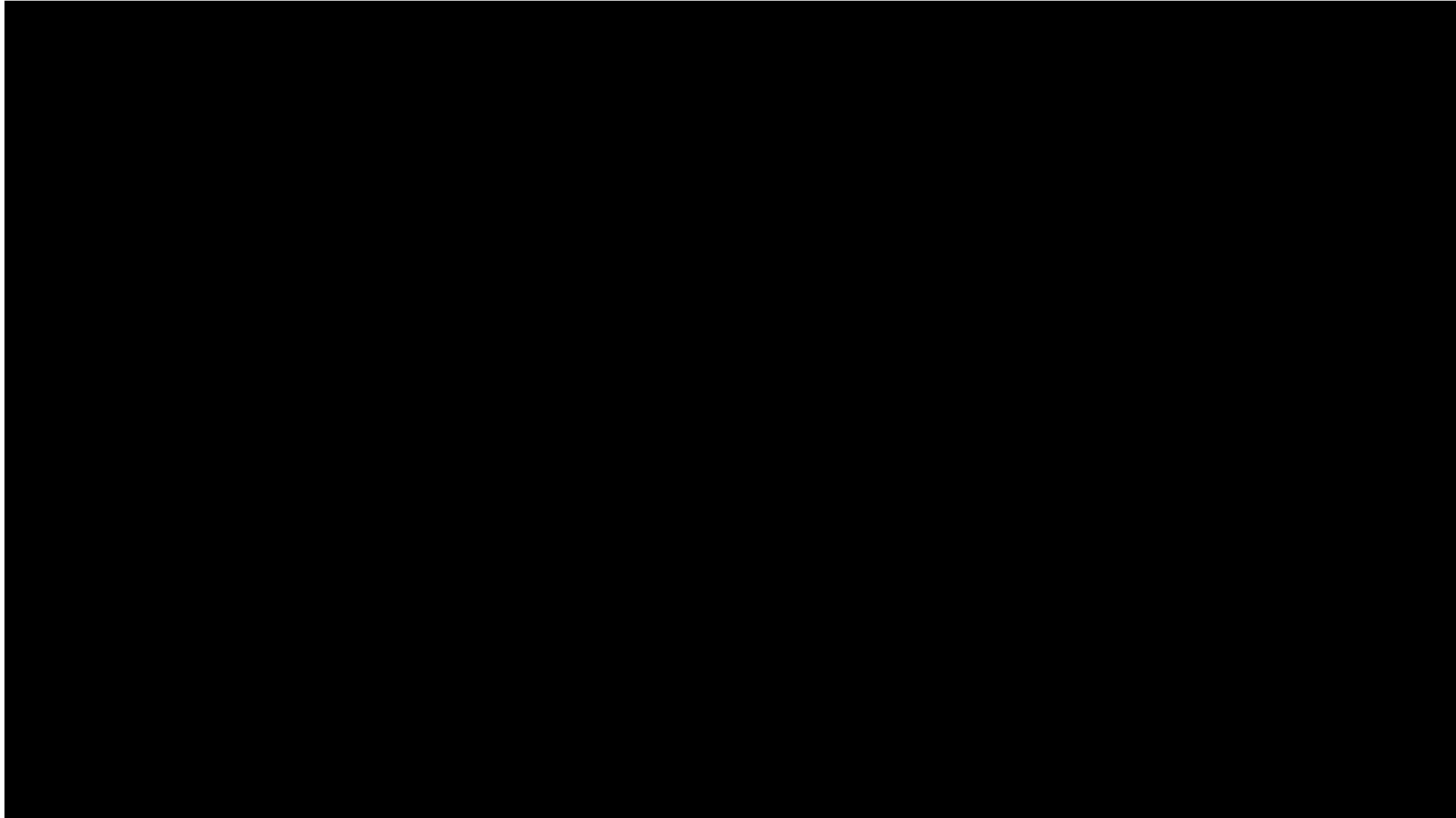

Coji Robot

- COJI je robot, který učí děti programovat pomocí emotikonů.
- Robot také reaguje na fyzické doteky, jako je lechtání nebo třepání.
- Pro robota je možné stáhnout vytvořenou aplikaci na míru, skrze kterou je možné robota kontrolovat.
- Coji je vzdělávací hračka, která učí základům programování.
- Hračka je vhodná pro děti od 4 do 7 let.

Coji Robot

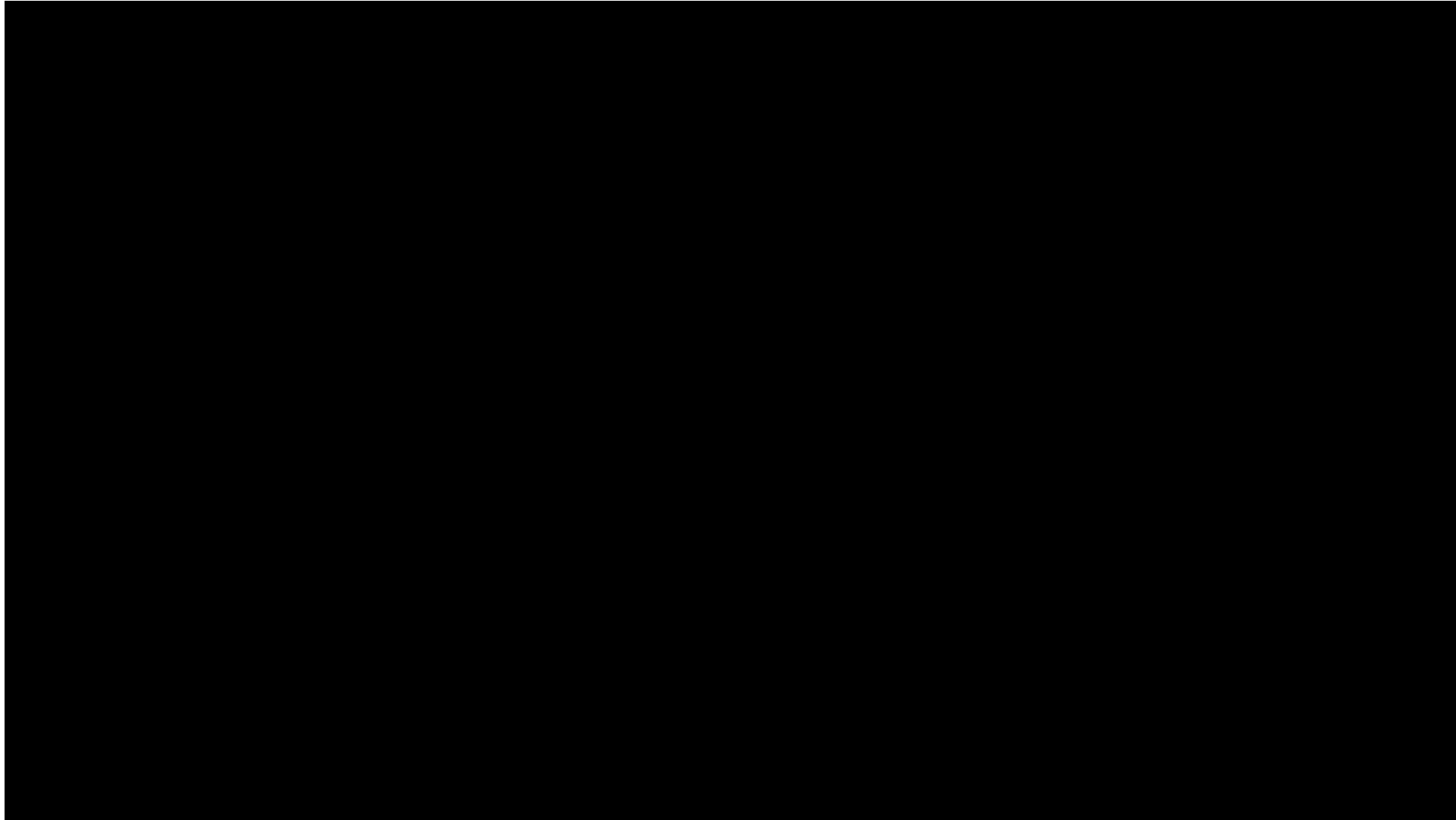

Dash and Dot

- Dash a Dot jsou dva malí roboti, kteří dokáží interaktivně reagovat na sebe navzájem a dle příkazů plní naprogramované požadavky.
- Roboti splňují nároky efektivní didaktické pomůcky, která dětem pomáhá pochopit principy programování, algoritmů a kybernetiky.
- Děti mohou měnit povahu robotů, učit je řešit různé úlohy nebo ovládat jejich pohyby.
- Pro Dash a Dot jsou připraveny aplikace pro chytré telefony a tablety, které velmi zábavnou formou umožňují získat první zkušenosti s programováním a robotikou.
- Aplikace jsou postaveny tak, aby edukativní hru s roboty mohly zvládnout děti již od 5 let, které se začínají seznamovat s programováním.

Dash and Dot

Použité zdroje

- Arrow Jumping Game [online] Discovered by Tanjo [11-11-2015]. [cit. 05-10-2018]. Dostupný z: <https://tanjo.ai/contents/448931>
- Bett [online]. London, 2018. [cit. 18-07-2018]. Dostupné z: <https://www.bettshow.com/bettproducts-list/dash-and-dot>
- Internet Mall, a.s. [online] © 2000-2018. [cit. 18-07-2018]. Dostupné z: https://www.mall.cz/hracky-rozvoj-aktivita/fisherprice-ps-housenka-code-apillar?gclid=Cj0KCQjwnZXbBRC8ARIsABEYg6DXsolQnya8mIVO6rrCUZb7v1mdKt_hM5P5fQWAD2vx5f4307do0zgaAgOAEALw_wcB
- TTS Group Ltd [online]. 2018. [cit. 18-07-2018]. Dostupné z: <https://www.ttsgroup.co.uk/blue-bot-bluetooth-programmable-floor-robot/1007812.html>
- VANÍČEK Jiří. Robotická hračka Bee-bot: metodická příručka. České Budějovice: PF JU, 2016.
- WowWee Group Limited [online]. 2015. [cit. 18-07-2018]. Dostupné z: <http://store.wowwee.com/coji/coji-robot.html>